

Občané o své účasti a hlasování v referendu o vstupu ČR do EU

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2003, v0305</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.2a, PM.2b</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>19. – 26. 5. 2003</i>
<i>Počet respondentů:</i>	<i>969</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>kvótní výběr</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>9. června 2003</i>
<i>Kód tiskové informace:</i>	<i>pm30609</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Milúše Rezková</i>

Na otázku, zda se zúčastní červnového referenda o vstupu České republiky do Evropské unie, přislíbilo 42 % respondentů s volebním právem svou účast "rozhodně", 35 % "spíše" a 16 % ji odmítlo¹ (viz tabulka 1). Skupina, která neví, zda se dostaví, či nikoli, tvoří v současnosti sedm procent.

Velikost části občanů pevně rozhodnutých k účasti v referendu se po dubnovém poklesu vrátila na úroveň předchozích měsíců. Podobný vývoj byl zaznamenán i v případě těch, kteří svou účast slíbili méně určitě. Podíl občanů neuvažujících o své účasti v referendu se změnil jen zanedbatelně, nicméně patří k těm vyšším, jež byly dosud zachyceny.

Tabulka 1: Deklarovaná účast v referendu o vstupu ČR do EU (v %)

	XI/2002	I/2003	II/2003	III/2003	IV/2003	V/2003
Rozhodně ano	46	42	42	40	36	42
Spíše ano	31	37	36	40	42	35
Spíše ne	10	9	10	7	11	10
Rozhodně ne	4	4	5	5	4	6
Neví	9	8	7	8	7	7
Celkem	100	100	100	100	100	100
ano/ne	77/14	79/13	78/15	80/12	78/15	77/16

Analýza postojů respondentů z různých sociálnědemografických skupin potvrdila již dříve zjišťované tendence. Odhodlání ("rozhodně ano", "spíše ano") zúčastnit se referenda stoupá s výší vzdělání a životní úrovně. Z hlediska věku jej vyjadřují nejčastěji 30 - 44letí občané (83 %), naopak nejméně často lidé ve věku 60 let a výše (71 %), respektive podle typu ekonomické aktivity nepracující důchodci (67 %). Zapojit se chtějí spíše obyvatelé větších měst a velkoměst. Regionálně se ukázal poněkud menší zájem v Moravskoslezském kraji (70 %). Z hlediska stranických preferencí se největší měrou hodlají dostavit stoupenci ODS ("rozhodně ano", "spíše ano": 92 %) a dále ČSSD (85 %). Mezi stoupenci KDU-

¹ Otázka pokládaná do dubna 2003: „Kdyby se příští týden konalo referendum o vstupu ČR do Evropské unie, účastnil byste se?“ Květnová otázka: V polovině června se bude konat referendum o připojení ČR do Evropské unie. Zúčastníte se?“ Nabídka odpovědi byla vždy: "Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne nebo nevíte?"

ČSL se potenciální účast pohybuje na úrovni tří čtvrtin. Nejmenší zájem potvrzují stoupenci KSČM (66 %).

Způsob hlasování občanů v referendu zjišťoval dotaz „*Pokud byste se zúčastnil, hlasoval byste pro připojení ČR k EU nebo proti připojení ČR k EU?*“² Odpovídali na něj všichni respondenti, tedy i ti, kteří uvedli, že k referendu spíše či rozhodně nepůjdou či nevěděli, zda se jej zúčastní. Celkově tak vstup ČR do Evropské unie podporuje 63 % občanů, odmítá 22 % a 15 % nemá vyhraněný postoj - viz tabulka 2. S blížícím se termínem referenda část nerozhodnutých od dubna mírně poklesla a o 5 procentních bodů narostla podpora vstupu. Velikost skupiny odpůrců se přitom pohybuje na průměru letošního roku.

Tabulka 2: Plánované hlasování v referendu (v %)

	XI/2002	I/2003	II/2003	III/2003	IV/2003	V/2003
Pro vstup	51	55	59	59	58	63
Proti vstupu	30	26	23	22	24	22
NEVÍ	19	19	18	19	18	15
Celkem	100	100	100	100	100	100

Poznámka: Na otázku odpovídali všichni respondenti, kteří mají volební právo.

Tabulka 3 ukazuje, že mezi lidmi plánujícími se referenda "rozhodně" nebo "spíše" zúčastnit, má v úmyslu hlasovat pro vstup ČR do Evropské unie 75 %, proti vstupu pak 17 %. Osm procent sdělilo, že dosud neví, jak bude nakonec hlasovat.

Občané pevně rozhodnutí dostavit se k referendu hodlají vstup podpořit v 80 %. Podíl odpůrců zůstává na 17 %. Skupina dosud nerozhodnutých představuje tři procenta.

Tabulka 3: Plánované hlasování v referendu - podle deklarované účasti(v %)

	Všichni s volebním právem	Ti, kteří uvedli, že se referenda zúčastní	Ti, kteří uvedli, že se referenda zúčastní „rozhodně“
Pro vstup	63	75	80
Proti vstupu	22	17	17
NEVÍ	15	8	3
Celkem	100	100	100

Situaci mezi občany, kteří nyní svou účast v referendu odmítají, přibližuje tabulka 4. Vyplývá z ní, že polovina vstup do EU nepodporuje a asi třetina nemá v této otázce jasno. Prointegračně se vyslovuje asi pětina.

Tabulka 4: Hypotetické hlasování v referendu mezi těmi, kdo svou účast v něm neplánují (v %)

Pro vstup	18
Proti vstupu	51
NEVÍ	31
Celkem	100

Poznámka: Odpovědi těch, kteří uvedli, že se "rozhodně" nebo "spíše" nezúčastní referenda.

Rovněž postoj ke vstupu ČR do Evropské unie zůstává uvnitř sledovaných skupin respondentů stabilní. Významnou roli přitom hrají stranické preference: vstup nejvíce podporují stoupenci ODS (celkově 83 %; z těch, kteří se hodlají zúčastnit referenda 87 %), následování stoupenci ČSSD (70 %, resp. 80 %) a stoupenci

² Otázka byla v uvedených měsících totožná: Možnost neví nebyla nabízena, ale byla zaznamenávána na základě spontánní odpovědi respondenta.

KDU-ČSL (64 %, resp. 74 %). Podpora příznivců KSČM činí celkově 28 %, proti je 52 %. V referendu pak hodlá hlasovat "pro" 39 %, "proti" 52 %. Vliv vzdělání a životní úrovně se projevuje obdobným způsobem jako v případě účasti v referendu - lidé s vyšším vzděláním a s lepší životní úrovní hodlají častěji hlasovat ve prospěch integrace. Z hlediska ekonomické aktivity patří k zastáncům vstupu především studenti a samostatně výdělečně činné osoby, k odpůrcům důchodci (celkově 45 % pro a 35 % proti, v referendu zamýšlí hlasovat 61 % pro, 30 % proti). Menší podporu vstupu dnes signalizuje Středočeský kraj.